

E-TİCARET MEVZUATINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER HAKKINDA BİLGİ NOTU

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("Değişiklik Kanunu") Teklifi, 28 Haziran 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuş, 01 Temmuz 2022 tarihinde kabul edilmiş ve 07 Temmuz 2022 sayılı ve 31889 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Değişiklik Kanunu'nun hükümlerinin büyük bir kısmı 1 Ocak 2023 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Değişiklik ile özetle; aracı hizmet sağlayıcıların hukuka aykırılığa ilişkin sorumluluğu genişletilmiş, bu kapsamda bilişim sistemini kurmak, erişime açık tutmak ve etkin bir şekilde işletmekle yükümlü olduğu belirtilmiş; denetlenebilirliğin sağlanması bakımından, hem hizmet sağlayıcılara hem aracı hizmet sağlayıcılara 10 yıl süreyle defter tutma yükümlülüğü getirilmiş; elektronik ticaret hizmet sağlayıcının kampanyalı mal veya hizmet satışına zorlanması, engellenmesi ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve hizmet sağlayıcı arasındaki ilişkinin şeffaf, adil ve tarafların hukuksal menfaatlerini koruyacak şekilde düzenlenmesini sağlamak gibi, elektronik ticarete haksız ticari uygulamaların belirlenmesi ve bunların önlenmesi yönünde önlemler getirilmiş; elektronik hizmet aracı sağlayıcılara yüklenen bazı belirli başlı yükümlülükler elektronik hizmet sağlayıcılara da yüklenmiştir. Değişiklik, belirli tutarlardaki haddi aşan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara lisans alma ve bu lisansı yenileme yükümlülüğü getirmesi bakımından da önem arz etmektedir. Kişisel verilerin korunmasına yönelik yükümlülüklerin de yer aldığı ayrıca göze çarpmaktadır.

I. GİRİŞ

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un ("E-Ticaret Kanunu") yürürlüğe girdiği tarih olan Ekim 2014'ten bu yana, e-ticaret ekosistemine yeni işletmeler, iş modelleri ve ürün gruplarının dahil olduğu bilinmektedir. Yine, "elektronik ticaret pazar yerleri" (**Marketplace**), e-ticaretin büyümesinde önemli bir satış kanalı olmuştur.

Uygulamada bugüne kadar elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların, tek taraflı belirledikleri veya açık olmayan sözleşme hükümlerini dayatma, kendi mal veya hizmetlerini ön plana çıkarma, veri taşınabilirliğini zorlaştırma veya buna izin vermeme, mal veya hizmet teminine zorlama, geç ödeme yapma, kampanyalı mal veya hizmet sunmaya zorlama, herhangi bir hizmet vermemesine rağmen bedel alma, elektronik ticaret hizmet sağlayıcıları sıralama ya da tavsiye sisteminde geriye düşürme, sunulan hizmetleri kısıtlama, askıya alma veya sonlandırma gibi, haksız ve adil olmayan uygulamalarda bulunabildiği görülmüştür. Yine, agresif büyüme stratejileri uygulayarak büyük ölçekli hale gelen elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar, sahip oldukları ağ etkileri ve ölçek ekonomilerinden faydalanarak pazardaki konumlarını daha da güçlendirmiş ve pazarlık gücü, tüketici tercihlerini belirleme yeteneği ve hizmet sağlayıcılar üzerindeki kontrol imkanlarıyla elektronik ticaret sektörüne yeni aracı hizmet sağlayıcıların dahil olmasını da zorlaştırmaktadırlar.

Belirtmek gerekir ki, kuruluş ve faaliyetleri özel kanunlarla düzenlenen ve münhasıran bu kanunlarla yetkilendirildikleri seyahat acenteliği, bankacılık, sigortacılık, ödeme hizmetleri ve elektronik haberleşme alanları gibi konularda faaliyet gösteren işletmelerin, E-Ticaret Kanunu'nda yer alan diğer hususlara ilişkin yükümlülükleri devam etmekle birlikte, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı veya elektronik ticaret hizmet sağlayıcı olarak kabul edilmeyeceği düzenlenmektedir.

II. DEĞİŞİKLİK KANUNU NELER GETİRİYOR?

1. Tanımlar

Değişiklik Kanunu ile E-Ticaret Kanunu'nda halihazırda mevcut olan aracı hizmet sağlayıcı ve hizmet sağlayıcı tanımlarına ek olarak elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcı başta olmak üzere yeni tanımlar getirilmektedir. Değişiklik Kanunu'nda yer alan yeni tanımlar aşağıdaki gibidir;

- **Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı:** "elektronik ticaret pazar yerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayan aracı hizmet sağlayıcı",

- **Elektronik ticaret hizmet sağlayıcı:** "elektronik ticaret pazar yerinde ya da kendine ait elektronik ticaret ortamında mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapan ya da sipariş alan hizmet sağlayıcı",
- **Elektronik ticaret ortamı:** "elektronik ticaret faaliyetinde bulunulan internet sitesi, mobil site veya mobil uygulama gibi platformlar",
- **Elektronik ticaret pazar yeri:** "elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının aracılık hizmetlerini sunduğu elektronik ticaret ortamı",
- **Net işlem hacmi:** "İptal ve iadeler hariç olmak üzere, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı için aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerleri, elektronik ticaret hizmet sağlayıcı için ise elektronik ticaret pazar yeri niteliğini haiz olmayan kendine ait elektronik ticaret ortamları üzerinden belirli bir dönemde yapılan sözleşme ve verilen siparişler için düzenlenmesi gereken nihai fatura veya fatura yerine geçen belge değerleri toplamı",
- **Ekonomik bütünlük:** "bir kişinin, bir ticaret şirketinin doğrudan veya dolaylı olarak paylarının en az yüzde yirmi beşine ya da oy haklarının çoğunluğuna veya onu yönetebilecek kararlar alabilecek payına sahip olmasını, şirket sözleşmesi uyarınca yönetim organında karar alabilecek çoğunluğu oluşturan sayıda üyeyi seçme hakkını haiz olmasını, kendi oy haklarının yanında bir sözleşmeye dayanarak tek başına veya diğer pay sahipleriyle birlikte oy haklarının çoğunluğunu oluşturmalarını, bir ticaret şirketini sözleşmeye bağlı olarak hâkimiyeti altında bulundurmasını veya bu hallere bağlı olarak bu kişiyle bağlantılı tüm ticaret şirketleri ve bu kişiye ait işletmeler arasındaki ilişkiyi ya da pay sahibi olup olmadıklarına bakılmaksızın birden fazla ticaret şirketinin aynı kişi veya kişiler tarafından yönetilmesi"

Söz konusu aktörlerin yükümlülükler belirlenirken **net işlem hacmi** gözetilmiş olduğundan, bu kavram açık şekilde tanımlanmıştır. Bu kapsamda, **net işlem hacmi, iptal ve iadeler hariç olmak üzere, nihai fatura veya fatura yerine geçen belge değerlerinin tüm vergi, fon, harç ve benzeri dahil toplamını içermektedir.** Ayrıca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının birden fazla elektronik ticaret pazar yerinin olması halinde net işlem hacmi hesaplanırken bu pazar yerleri, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının birden fazla elektronik ticaret ortamının olması halinde ise bu ortamların tamamı üzerinden gerçekleşen hacim, net işlem hacmine dahil edilecektir.

Ekonomik bütünlük tanımı hem yatay hem de dikey yönlü kontrol ilişkisini kapsayacak şekilde gerçek veya tüzel kişiler ile bu kişilerle bağlantılı ticaret şirketleri ve işletmeleri kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Ayrıca, pay sahibi olup olmadıklarına bakılmaksızın birden fazla ticaret şirketinin aynı kişi veya kişiler tarafından yönetilmesi de ekonomik bütünlük içinde değerlendirilmektedir. **Örneğin, iki şirket de aynı kişilerce yönetiliyorsa arada ekonomik bütünlük olduğu kabul edilecektir.**

2. Ticaret Bakanlığına Verilen Yetkiler

Yapılan değişiklik ile, elektronik ticaretin gelişimini sağlamak ve adil rekabet ortamını korumak amacıyla, Ticaret Bakanlığına ("**Bakanlık**") hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcının faaliyetlerini düzenleme ve aracılık sözleşmesinde olması gereken hususları belirleme yetkisi verilmiştir. Öte yandan, teknik bilgi ve özel uzmanlık gerektiren durumlarda Bakanlık bilirkişi atama yetkisini haizdir.

Yine, denetlenebilirliğin ve denetimde etkinliğin sağlanabilmesini teminen aracı hizmet sağlayıcı ve hizmet sağlayıcılara E-Ticaret Kanunu kapsamındaki iş ve işlemlerine ilişkin **bilgi, belge, defter ve elektronik kayıtlarını, iş veya işlemin gerçekleştiği tarihten itibaren on yıl süreyle saklama yükümlülüğü** getirilmektedir. Bu değişikliklerle beraber, Elektronik Ticarete Hizmet Sağlayıcı ve Aracı Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik'te düzenlenen, hizmet sağlayıcı ve/veya aracı hizmet sağlayıcıların, elektronik ticaret işlemlerine ilişkin elektronik kayıtlarını işlem tarihinden itibaren üç yıl süreyle saklama ve talep halinde Bakanlığa sunma yükümlülüğünün kapsamı ve süresi artırılmıştır.

Son olarak, ticari elektronik ileti şikâyet başvurularının sonuçlandırılması sürecinde, ticari elektronik ileti göndericilerinin tespiti konusunda sorunlar yaşanmakta olduğundan, yaşanan bu sorunların ortadan kaldırılması ve şikâyetlerin çok daha kolay ve hızlı şekilde sonuçlandırılabilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan bilgilerin Bakanlıkça Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan alınabilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

3. Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcılara Getirilen Yükümlülükler ve Yaptırımlar

Düzenlemeyle, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara bazı yükümlülükler getirilmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda; Değişiklik Kanunu ile net işlem hacmine bakılmaksızın bütün aracı hizmet sağlayıcıların uyması gereken yükümlülükler düzenlenmiş; belirtilen net işlem hacim eşiklerinin aşılması halinde ise her bir eşik bakımından ek yükümlülükler de öngörülmüştür. Bu eşikler sırasıyla yıllık net işlem hacmi olarak (i) on milyar Türk lirası, (ii) otuz milyar Türk lirası ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adet ve (iii) altmış milyar Türk lirası ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adet olarak düzenlenmiştir.

Net İşlem Hacmine Bakılmaksızın Bütün Aracı Hizmet Sağlayıcıların Uyması Gereken Yükümlülükler	
Yükümlülük	Aykırlık Halinde Yaptırım
Hukuka aykırı içeriklerin yayımdan kaldırılması: E-Ticaret Kanunu'nun 9. Maddesi, aracı hizmet sağlayıcıların hizmet sağlayıcılar tarafından sağlanan içeriklerdeki hukuka aykırılıklardan sorumlu olmadığını belirtmektedir. Bu sorumsuzluk elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı olup olmamaktan bağımsız olarak tüm aracı hizmet sağlayıcılar için geçerlidir. Bununla birlikte, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, elektronik ticaret hizmet sağlayıcıları tarafından sağlanan içeriklerin hukuka aykırı olduğundan haberdar olması halinde içerikleri derhal yayımdan kaldırması ve yetkili kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi vermesi yükümlülüğü getirilmektedir. Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ayrıca hak sahibinin, fikri ve sınai mülkiyet hakkı ihlaline dair bilgi ve belgeye dayanan şikâyeti üzerine, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının şikâyete konu ürününü yayımdan kaldırarak durumu kendisine ve hak sahibine bildirmekle; şikâyetin aksini gösteren bilgi ve belgeye dayanan itiraz üzerine şikâyete konu ürünü yeniden yayımlamakla yükümlüdür.	Her bir aykırılık için on bin Türk lirası ila yüz bin Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.
Kendi markalarını satışa sunmama: E-Ticaret Kanunu'na yeni eklenen Ek Madde 2/1(a) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar, aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerlerinde kendisinin veya ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişilerin markasını taşıyan ya da marka kullanım hakkını haiz olduğu malları satışa sunmamak veya bu malların satışına aracılık etmemekle yükümlüdürler. Bu malların, farklı elektronik ticaret ortamında satışa sunulması halinde bu ortamlar arasında erişim imkânı sunulması ve birbirinin tanıtımının yapılması da maddede yasaklanmıştır. Bununla birlikte, toplam satış hasılatının yarısından fazlasını elektronik ticaret dışındaki satışlardan elde eden kişilerin markasını taşıyan veya marka kullanım hakkını haiz olduğu malların satışı ile dergi ve gazete gibi süreli yayınlar ile kitap ve elektronik kitap okuyucu cihazlar yukarıdaki yasaktan istisna tutulmaktadır.	Aykırlığın gerçekleştiği tarihten bir önceki takvim yılına ait net satış tutarının yüzde beşi oranında idari para cezası öngörülmektedir.
Elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların bilgilerini sunma ve doğrulama: Ek Madde 2/1(b) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının Vergi Usul Kanunu kapsamında düzenlemesi gereken belgelerdeki bilgilere, satışın yapıldığı elektronik ticaret pazar yerinde yer veribilmesine imkân sağlamakla ve Ek Madde 2/1(ç) uyarınca elektronik ticaret hizmet sağlayıcının tanıtıcı bilgilerini, kendisinden temin ettiği belgeler üzerinden veya ilgili kurumların erişime açık elektronik sistemlerinden doğrulamakla yükümlüdür.	Ek Madde 2/1(b)'ye aykırılık halinde yüz bin Türk lirasından az olmamak üzere, aykırlığın gerçekleştiği tarihten bir önceki takvim yılına ait net satış tutarının on binde beşi oranında idari para cezası öngörülmektedir. Ek madde 2/1(ç)'ye aykırılık halinde her bir aykırılık için on bin Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.

Markalarının tanıtım amaçlı kullanılmaması: Ek Madde 2/1(c) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı veya elektronik ticaret hizmet sağlayıcının yazılı şekilde ya da elektronik ortamda önceden olumlu irade beyanını almadan bunların Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi'ne ("ETBİS") kayıtlı alan adlarının ana unsurunu oluşturan tescilli markalarını kullanarak çevrimiçi arama motorlarında pazarlama ve tanıtım faaliyetinde bulunulması elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar bakımından yasaklanmıştır.	Her bir aykırılık için on bin Türk lirası ıla yüz bin Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.
Elektronik ticarete haksız ticari uygulamada bulunmama: Ek Madde 1 ile elektronik ticarete haksız ticari uygulamada bulunulması yasaklanmıştır. Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının, aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret hizmet sağlayıcının ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, makul karar verme yeteneğini azaltan veya belirli bir kararı almaya zorlayarak normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan uygulamaların haksız ticari uygulama olarak kabul edileceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, örnek olarak mal veya hizmet satışı karşılığında elektronik ticaret hizmet sağlayıcıya yapılması gereken ödemenin, en geç satış bedelinin elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının tasarrufuna girdiği ve siparişin alıcıya ulaştığı tarihten itibaren beş iş günü içinde eksiksiz olarak yapılmaması; elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı tarafından satış fiyatında tek taraflı değişiklik yapılması dahil olmak üzere, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının kampanyalı mal veya hizmet satışına zorlanması haksız ticari uygulama kapsamında değerlendirilmiştir. Maddede sayılan haller örnek niteliğinde olup her durumda uygulamanın "aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret hizmet sağlayıcının ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, makul karar verme yeteneğini azaltan veya belirli bir kararı almaya zorlayarak normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan uygulama" olup olmadığı ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekecektir.	Haksız uygulamada bulunulan durumlar ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcısı başına olmak üzere her bir uygulama özelinde değişen tutarda idari para cezası öngörülmektedir.

Bir Takvim Yılındaki Net İşlem Hacmi On Milyar Türk Lirasının Üzerinde Olan Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcılara Uygulanan İlave Yükümlülükler	
Yükümlülük	Aykırılık Halinde Yaptırım
Elektronik ticaret lisansı alma yükümlülüğü: Bir takvim yılındaki net işlem hacmi on milyar Türk Lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedin üzerinde olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı, faaliyetine devam edebilmek için Bakanlık'tan lisans almak ve lisansını yenilemek zorundadır. Söz konusu değerlendirmede ekonomik bütünlük içinde bulunan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların net işlem hacimleri ve işlem sayıları dikkate alınmaktadır. Değişiklik Kanunu ile E-Ticaret Kanunu'na eklenen Ek Madde 4 ile lisans ücretleri aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır: Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının bir takvim yılında gerçekleşen net işlem hacminin; 10 milyar TL - 20 milyar TL arasında olması halinde 10 milyar Türk lirasını aşan kısmının on binde üçü, 20 milyar TL - 30 Milyar TL arasında olması halinde yukarıdaki tutara ilave olarak, 20 milyar Türk lirasını aşan kısmın binde beşi, 30 milyar TL - 40 milyar TL arasında olması halinde yukarıdaki tutarlara ilave olarak, 30 Milyar TL'yi aşan kısmının yüzde biri, 40 milyar TL - 50 milyar TL arasında olması halinde yukarıdaki tutarlara ilave olarak, 40 milyar TL'yi aşan kısmının yüzde beşi,	Ek Madde 4/1 uyarınca lisans alma yükümlülüğüne aykırılık halinde on milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır ve aykırılığın kaldırılması için altmış gün süre verilir. Uyulmaması halinde bu sefer yirmi milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır ve otuz gün süre verilir. Yine aykırılığın ortadan kaldırılmaması halinde, bu sefer kırk milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır ve aykırılığın ortadan kaldırılması için on beş gün süre verilir. Bu son sürenin sonunda da aykırılık ortadan kaldırılmamışsa, Bakanlık internet sitesine erişim engellemesi kararı verebilir. Erişim engellemesi kararına karşı sulh ceza hakimliğinde itiraz edilebilir. Sulh

• 50 milyar TL - 55 milyar TL arasında olması halinde yukarıdaki tutarlara ilave olarak, 50 milyar TL'yi aşan kısmının yüzde onu, • 55 milyar TL - 60 milyar TL arasında olması halinde yukarıdaki tutarlara ilave olarak, 55 milyar TL'yi aşan kısmının yüzde on beşi, • 60 milyar TL - 65 milyar TL arasında olması halinde yukarıdaki tutarlara ilave olarak, 60 milyar TL'yi aşan kısmının yüzde yirmisi, • 65 milyar TL'nin üzerinde olması halinde yukarıdaki tutarlara ilave olarak, 65 milyar TL'yi aşan kısmının yüzde yirmi beşi oranında lisans ücreti ödenecektir. Bununla birlikte, lisans ücretinin hesaplanmasında, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve ekonomik bütünlük içinde bulunduğu elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların elektronik ticaret pazar yerleri üzerinden yurt dışına yapılan satışlar hesaba dâhil edilmemektedir.	ceza hakimliği kararlarına Ceza Muhakemeleri Kanununda öngörülen prosedür ile itiraz edilebilir.
Verilerin kullanımına ilişkin sınırlandırmalar: Ek Madde 2/2(a) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar; elektronik ticaret hizmet sağlayıcı ve alıcıdan elde ettiği verileri, yalnızca aracılık hizmetlerinin sunulması amacıyla kullanmakla yükümlüdür ve söz konusu verileri aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerlerinde veya diğer elektronik ticaret ortamlarında elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarla rekabet etmek için kullanamaz. Ekonomik bütünlük içinde bulunulan diğer kişiler de bu değerlendirmeye tabidir. Ek Madde 2/2(b) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar; elektronik ticaret hizmet sağlayıcının satışları dolayısıyla elde ettiği verileri bedelsiz taşımasına ve bu veriler ile bunlardan elde ettiği işlenmiş verilere bedelsiz ve etkin şekilde erişim sağlamasına teknik imkân sunmakla yükümlüdür.	Ek Madde 2/2(a)'ya aykırılık halinde aykırılığın gerçekleştiği tarihten bir önceki takvim yılma ait net satış tutarının yüzde onuna kadar idari para cezası öngörülmektedir. Ek Madde 2/2(b)'ye aykırılık halinde her bir elektronik ticaret hizmet sağlayıcı için beş yüz bin Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.
Ortamlar arası geçiş sağlamama: Ek Madde 2/2(c) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar kendine ait elektronik ticaret ortamları arasında erişim imkânı sunamaz ve bu ortamlarda birbirinin tanıtımını yapamaz. Bu yükümlülüğün kapsamına net işlem hacmine dahil edilen elektronik ticaret ortamları arasındaki geçişler dahil değildir. Ekonomik bütünlük içinde bulunulan diğer kişiler de bu değerlendirmeye tabidir.	Ek Madde 2/2(c)'ye aykırılık halinde on milyon Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.
Pay değişikliklerini bildirme: Ek Madde 2/2(ç) ve (d) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar, borsada kayden izlenen payları hariç olmak üzere, şirket ortaklarının yüzde beş ve katlarına ulaşan pay devir veya edinimlerini, bu oranlara ulaşılmasını sağlayan devrin veya edinimin pay defterine işlendiği tarihten itibaren bir ay içinde Bakanlık'a bildirmek zorundadır. Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar şirket kurması, kurulmuş şirketin paylarını devralması veya bu payları devretmesi halinde; kuruluştaki kuruluşun ticaret siciline tescilinden, devirde ise devrin pay defterine işlendiği tarihten itibaren bir ay içinde bu işlemleri Bakanlık'a bildirmekle yükümlüdür.	Ek Madde 2/2(ç) ve (d)'ye aykırılık halinde süresi içinde yapılmayan her bir bildirim için bir milyon Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.
Bağımsız denetim raporlarının Bakanlık'a sunulması: Ek Madde 2/2(e) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar bağımsız denetim kuruluşunca hazırlanan raporları Bakanlık'a göndermekle yükümlüdür. Raporda elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının faaliyetleri, yönetim ve organizasyon yapısı, mevcut pay sahipleri ve bunların pay oranları ile iştirakleri ve iştirakleri nezdindeki pay oranları, ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişi bilgileri, finansal tabloları ve finansal durumu ve E-Ticaret Kanunu'ndaki belirli yükümlülüklerle uyumu bulunmalıdır. Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ayrıca Ek Madde 2/2(f) uyarınca elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların içerikleri ile ilgili mevzuata aykırı hususların tespitine yönelik işlemleri ve bunun neticesinde tespit edilen aykırılıkları içeren raporu da Bakanlık'a sunmakla yükümlüdür.	Ek Madde 2/2(e)'ye aykırılık halinde bir milyon Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir. Ek Madde 2/2(f)'ye aykırılık halinde yüz bin Türk lirasından az olmamak üzere, aykırılığın gerçekleştiği tarihten bir önceki takvim yılına ait net satış tutarının on binde beşi oranında idari para cezası öngörülmektedir.

Bir Takvim Yılındaki Net İşlem Hacmi Otuz Milyar Türk Lirasının ve İptal ve İadeler Hariç İşlem Sayısı 100.000 Adedin Üzerinde Olan Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcılara Uygulanan İlave Yükümlülükler	
Yükümlülük	Aykırlık Halinde Yaptırım
Reklam ve promosyon harcama sınırlandırmaları: Yeni eklenen Ek Madde 2/3(a) ve (b) ile reklam ve kampanya/promosyon harcamaları için belirli sınırlar öngörülmüştür. Bu kapsamda elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar net işlem hacminin aynı takvim yılına ilişkin on iki aylık ortalama Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranı uygulanmış tutarın: • 30 milyar TL'lik kısmı için yüzde 2 • 30 milyar TL'nin üstündeki kısım için binde 3 oranında reklam, promosyon, ödül, puan, kupon, hediye çeki ve benzeri imkanlar için harcaması yapabilecektir. Reklam harcamaları için yukarıdaki şekilde belirlenen bütçe ekonomik bütünlük içinde bulunulan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların toplam reklam harcamalarının üst limitini oluşturmaktadır. Bu bütçe, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılar arasında net işlem hacmine katkıları oranında paylaştırılıp, bir takvim yılında üçer aylık dönemlerde en fazla 1/4 oranında kullanılabilir. Promosyon ve benzeri imkanlara ilişkin harcama bütçesi de elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişiler tarafından elektronik ticaret pazar yerindeki alıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılara yapılabilecek toplam indirim bütçesini oluşturmaktadır ve bu bütçe bir takvim yılında üçer aylık dönemlerde en fazla 1/4 oranında kullanılabilir. Son olarak, ekonomik bütünlük içinde bulunulan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların hiçbirisi toplam reklam harcamalarının veya diğer promosyon harcamalarının toplam bütçesinin %20'sinden fazla pay alamayacaktır.	Ek Madde 2/3(a) ve (b)'ye aykırılık halinde anılan hükümlere göre belirlenen üst sınırın yüzde onundan az olmamak kaydıyla sınırı aşan tutarın on katı tutarında idari para cezası öngörülmektedir.
Elektronik ticaret hizmet sağlayıcının ticari faaliyetlerini kısıtlamama: Ek Madde 2/3(c) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar, elektronik ticaret hizmet sağlayıcının ticari ilişkilerini, alternatif kanallardan aynı ya da farklı fiyattan mal veya hizmet sunmasını ya da reklam yapmasını kısıtlayamaz, herhangi bir kişiden mal veya hizmet teminine zorlayamaz ve bunlara imkân sağlayan hükümlere aracılık sözleşmelerinde yer veremez.	Ek Madde 2/3(c) uyarınca haksız uygulamada bulunulan her bir elektronik ticaret hizmet sağlayıcı için iki yüz elli bin Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.

Bir Takvim Yılındaki Net İşlem Hacmi Altmış Milyar Türk Lirası ve İptal ve İadeler Hariç İşlem Sayısı 100.000 Adedin Üzerinde Olan Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcılara Uygulanan İlave Yükümlülükler

Yükümlülük	Aykırlık Halinde Yaptırım
Elektronik para ve bankacılık faaliyetlerine ilişkin sınırlandırmalar: Yeni eklenen Ek Madde 2/4(a) uyarınca, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları, aracılık hizmeti sundukları elektronik ticaret pazar yerlerinde, kredi kartıyla yapılan kredili ödeme işlemleri ile diğer ödeme işlemleri hariç olmak üzere, ekonomik bütünlük içinde bulundukları bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri ve tasarruf finansmanı şirketlerinin, kredi verme işlemleri dâhil sundukları her türlü hizmetin gerçekleştirilmesine ilişkin faaliyette bulunmasına imkân sağlaması yasaklanmıştır. Benzer şekilde Ek Madde 2/4(b)(1) uyarınca, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları, kendileri ile aynı ekonomik bütünlük içinde yer alan e-para kuruluşları tarafından ihraç edilen e-paraların ödeme aracı olarak kabulüne ilişkin faaliyette bulunulmasına imkân sağlaması yasaklanmıştır. Ek Madde 2/4(b)(2) uyarınca, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları, kapalı devre istisnasından faydalanarak bu kapsamda hizmet sunamaz ve ekonomik bütünlük içinde olduğu ödeme kuruluşu veya e-para kuruluşlarından bu tür hizmetler sağlayamaz. Dolayısıyla, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının cüzdan ve benzeri uygulamaları kendilerinin doğrudan veya aynı ekonomik bütünlük içinde oldukları kuruluşlar vasıtasıyla gerçekleştirmeleri mümkün olmayacak ve bu tür uygulamalar için aynı ekonomik bütünlük içinde olmadıkları kuruluşlardan hizmet almaları gerekecektir. Burada sayılan yükümlülükler, elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcının net işlem hacmine dahil edilen elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar ile bunların ekonomik bütünlüğü içinde bulunup elektronik ticaret pazar yerinde faaliyet gösteren elektronik ticaret hizmet sağlayıcılar hakkında da uygulanacaktır.	Ek Madde 2/4(a) ve (b)'ye aykırılık halinde on milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır ve aykırılığın kaldırılması için altmış gün süre verilir. Uyulmaması halinde bu sefer yirmi milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır ve otuz gün süre verilir. Yine aykırılığın ortadan kaldırılmaması halinde, bu sefer kırk milyon Türk lirası idari para cezası uygulanır ve aykırılığın ortadan kaldırılması için on beş gün süre verilir. Bu son sürenin sonunda da aykırılık ortadan kaldırılmamışsa, Bakanlık internet sitesine erişim engellemesi kararı verebilir. Erişim engellemesi kararına karşı sulh ceza hakimliğinde itiraz edilebilir. Sulh ceza hakimliği kararlarına Ceza Muhakemeleri Kanununda öngörülen prosedür ile itiraz edilebilir.
Faaliyet sınırlandırması: Ek Madde 2/4(c) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları kendi aracılık hizmeti sunduğu elektronik ticaret pazar yerlerindeki satışları, kendisinin elektronik ticaret hizmet sağlayıcı olarak yaptığı satışları ile elektronik ticaret dışındaki satışları dışındaki satışlara ilişkin olarak eşya taşımacılığı, taşıma işleri organizatörlüğü ve posta hizmet sağlayıcılığı faaliyetlerinde bulunamaz.	Ek Madde 2/4(c)'ye aykırılık halinde yukarıda açıklandığı şekilde yaptırım uygulanmaktadır.
Ortamlar arası geçiş sağlamama: Ek Madde 2/4(ç) uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı mal veya hizmet ilanlarının yayımlanmasına elektronik ortam sağlaması durumunda, aynı ortamda mal veya hizmet teminine yönelik sözleşme yapılmasına ya da sipariş verilmesine imkân sağlayamaz. Bu hizmetlerin kendisi veya ekonomik bütünlük içinde bulunduğu kişiler tarafından farklı elektronik ortamlarda verilmesi halinde de bu ortamlar arasında erişim imkânı sunamaz ve birbirinin tanıtımını yapamaz.	Ek Madde 2/4(ç)'ye aykırılık halinde yirmi milyon Türk lirası idari para cezası öngörülmektedir.

Yukarıdaki kısıtlamalar, elektronik ticaret pazar yerlerinde satışa konu ürünlerin yine **yalnızca bayi ve acenteler tarafından satışının yapıldığı elektronik ticaret pazar yerleri** hakkında uygulanmayacaktır.

Yaptırımlar bakımından ise, yukarıda belirtilen idari para cezalarının uygulanmasına rağmen, **Bakanlıkça verilen süre içinde aykırılığın sonlandırılmaması veya aynı aykırılığın ceza tebligatının yapıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde tekrarı hâlinde bir önceki cezanın iki katı**; yukarıda belirtilen idari para cezalarına ilişkin fiillerin, **Bakanlığı yanıltmaya yönelik iş ve işlemlerle gerçekleştirilmesi** hâlinde söz konusu cezalar on katı idari para cezası olarak uygulanacaktır.

Yukarıda belirtilen idari para cezalarının bir takvim yılına ilişkin toplam tutarı, bir takvim yılındaki **net işlem hacmi altmış milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı yüz bin adedi aşmayan** elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar veya hizmet sağlayıcılar bakımından **beş yüz milyon Türk lirasını geçemeyecektir**.

Bununla birlikte, **Bakanlığı yanıltmaya yönelik iş ve işlemler ile aykırılık gerçekleştirilmesi halinde beş yüz milyon Türk liralık bu sınırlama uygulanmayacaktır**.

4. Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılara Getirilen Yükümlülükler

Değişiklik Kanunu ile getirilen Ek Madde 3 ile elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların bazı yükümlülüklerinin kıyasen elektronik ticaret hizmet sağlayıcılar bakımından da uygulama alanı bulacağı belirtilmiştir (*Bkz. II.4.(i), (ii) ve (iii)*). Önemle belirtmek gerekir ki, bu yükümlülükler **toplam satış hasılatının yarısından fazlasını elektronik ticaret dışındaki satışlardan elde eden elektronik ticaret hizmet sağlayıcılar hakkında uygulanmayacaktır**.

Elektronik ticaret hizmet sağlayıcının, olumlu irade beyanını yazılı şekilde ya da elektronik ortamda almadığı sürece, ekonomik bütünlük içinde bulunmadığı kişilerin ETBİS'e kayıtlı alan adının ana unsurunu oluşturan tescilli markası kullanılarak çevrim içi arama motorlarında pazarlama ve tanıtım faaliyetinde bulunması yasaklanmıştır.

Bu yükümlülük dışındaki ek yükümlülükler belirli eşiklere göre kademeli olarak belirlenmiştir:

i. Bir takvim yılındaki net işlem hacmi on milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı on milyon adedin üzerinde olan elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların ilave yükümlülükleri:

Yukarıda açıklanan Ek Madde 2/2-(a) ve (b) hükümleriyle öngörülen verilerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin yükümlülükler ile yukarıda açıklanan Ek Madde 2/2-(f) hükmü uyarınca içeriklerdeki mevzuata aykırı hususların tespitine yönelik işlemleri ve bunun neticesinde tespit edilen aykırılıkları içeren rapor hazırlama ve Bakanlık'a sunma yükümlülüğü kıyasen anılan elektronik ticaret hizmet sağlayıcıları için de uygulanacaktır. Yine Ek Madde 4 uyarınca, anılan elektronik ticaret hizmet sağlayıcıları da elektronik ticaret lisansı ödemekle yükümlüdürler. Lisans ücreti yukarıda açıklandığı şekilde hesaplanır. Eşiklerin hesaplanmasında ekonomik bütünlük içerisindeki kişilerin satışları ile yurt dışına yapılan satışlar dikkate alınmamaktadır.

ii. Bir takvim yılındaki net işlem hacmi otuz milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı on milyon adedin üzerinde olan elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların ilave yükümlülükleri:

Yukarıda açıklanan Ek Madde 2/3-(a) ve (b) hükümleri uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıları için belirlenen reklam ve promosyon harcaması sınırlandırmaları kıyasen bu elektronik hizmet sağlayıcıları bakımından da uygulanacaktır.

iii. Bir takvim yılındaki net işlem hacmi altmış milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı on milyon adedin üzerinde olan elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların ilave yükümlülükleri:

Yukarıda açıklanan Ek Madde 2/4-(a) ve (b) hükümleri uyarınca elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar için öngörülen bankacılık ve elektronik para sınırlandırmaları ile Ek Madde 2/4-(ç) hükmü uyarınca ortamlar arası geçiş yasağı kıyasen uygulanacaktır.

Yükümlülüklerin uyulmamasının yaptırımları E-Ticaret Kanunu'nun 6. maddesinde düzenlenmiştir. 6. maddede bazı yaptırımların sadece elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara yönelik olarak belirlense dahi E-Ticaret Kanunu'na eklenen Ek Madde 3 uyarınca elektronik ticari hizmet sağlayıcıya, sahip olduğu net işlem hacmi dikkate alınarak, Ek Madde 2 ile elektronik ticari aracı hizmet sağlayıcıya getirilen yükümlülükler uyma zorunluluğu getirilmiştir. Bu nedenle E-Ticaret Kanunu'nun 6. maddesinde düzenlenen yaptırımların elektronik ticari hizmet sağlayıcı açısından da kıyasen uygulanacağı düşünülmektedir.

Bir takvim yılındaki net işlem hacmi otuz milyar Türk lirasının ve iptal ve iadeler hariç işlem sayısı on milyon adedin üzerinde olan elektronik ticaret hizmet sağlayıcı hakkında EK Madde 2/3-(a) ve (b) hükümlerinin uygulanması düzenlenmektedir. Böylelikle, elektronik ticaret hizmet sağlayıcıların aşırı reklam, maliyet altı satış ve çapraz sübvansiyon benzeri uygulamalarla piyasadaki rakiplerini dışlayıcı faaliyetlerde bulunarak sektördeki konumunu güçlendirmesinin ve bu suretle oluşan yıkıcı rekabetin önlenmesi amaçlanmaktadır.

5. Geçiş Hükümleri

Değişiklik Kanunu'nun, 1 Ocak 2024'te yürürlüğe girecek veri taşınabilirliğine ilişkin Ek Madde 2/2-(b) hükmü ve Bakanlık'a ilan yükümlülüğü öngören Ek Madde 2/10 hükmü ile Ek madde 4 hükümleri dışındaki hükümleri, 1 Ocak 2023 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar kendi markalarının satışını yasaklayan Ek Madde 2 1-(a) hükmü, banka ve elektronik paraya ilişkin faaliyetlere sınırlandırma getiren Madde 2/4-(a) ve (b) hükümlerine ve taşıma işlerine ilişkin faaliyet sınırlandırması getiren Madde 2/4-(c) hükmüne 1 Ocak 2024 tarihine kadar uyum sağlamakla yükümlüdür.

Elektronik ticaret lisansı alınmasına ilişkin yükümlülükler 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren yerine getirilmelidir. Son olarak, Değişiklik Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce aracı hizmet sağlayıcılarla elektronik ticaret pazar yerlerindeki hizmet sağlayıcılar arasında akdedilen aracılık sözleşmeleri 6 ay içerisinde E-Ticaret Kanunu'na uygun hale getirilmelidir.

III. SONUÇ

Yukarıda da açıkladığı üzere, Değişiklik Kanunu ile, (i) e-ticarete haksız rekabetin ve tekelleşmenin önüne geçilerek (ii) pazara yeni aktörlerin girişinin kolaylaştırılması ve (iii) pazarın dengeli ve sağlıklı büyümesinin sağlanması amacıyla, ölçekler de dikkate alınarak elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılara birçok yeni yükümlülük getirilmiştir. Bu nedenle değişikliklerin ilgilendirdiği şirketlerin yukarıda bahsedilen tarihleri de göz önüne alarak uyum süreçlerini bir an önce başlatmaları gerekmektedir.

* * *

Yukarıdaki notumuza ilişkin herhangi bir sorunuz olması halinde bizlere her zaman ulaşabilirsiniz.

Güner Hukuk Bürosu 1996 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana; şirketler hukuku, birleşme ve devralmalar, banka-finance, enerji, teknoloji, medya-telekomünikasyon ve uyuşmazlık çözümü alanlarında Türkiye'nin önde gelen ofislerinden biri haline gelmiştir.

İletişim

Burçak Kurt Biçer
Ortak
bkb@guner.av.tr

Uğurkan Şeber
Avukat
us@guner.av.tr

Doğaç Karakurt
Avukat
dk@guner.av.tr

Deniz Bade Akkoyun
Stajyer Avukat
dba@guner.av.tr

Güner Hukuk Bürosu
Levent Caddesi, Alt Zeren Sokak No.7
Levent 34330, İstanbul
T +90 212 282 4385
F +90 212 282 4305
info@guner.av.tr
www.guner.av.tr